

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 182/2024-32

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného URBÁNI & Partners s.r.o., Skuteckého 17, Banská Bystrica, proti postupu Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 12Co/68/2022 takto

r o z h o d o l :

- Postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 12Co/68/2022 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **1 000 eur**, ktoré mu **je** Krajský súd v Banskej Bystrici **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Krajský súd v Banskej Bystrici **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **530,86 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

- Ústavný súd uznesením sp. zn. I. ÚS 182/2024 z 28. marca 2024 prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu ústavnú sťažnosť sťažovateľa, doručení ústavnému súdu elektronickou formou 22. decembra 2023, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12Co/68/2022 (ďalej len „napadnuté konanie“). Súčasne sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu konať bez zbytočných prietáhov, priznal mu primerané finančné zadostučinenie v sume 13 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom. Vo svojej replike na vyjadrenie krajského súdu [§ 56 ods. 6 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) – bližšie bod 4 tohto nálezu, pozn.] upravil svoj petit v časti príkazu adresovanému krajskému súdu konať bez zbytočných prietáhov, a to tak, že tento príkaz nežiada.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa proti Slovenskej republike domáha nemajetkovej ujmy a náhrady škody za jeho nezákonné trestné stíhanie, o uplatnenom nároku nebolo ani po viac ako 13 rokoch od začiatku konania na Okresnom súde Banská Bystrica (23. júl 2010, pozn.) rozhodnuté, pričom krajský súd o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica z 25. mája 2022 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“) ku dňu podania ústavnej sťažnosti nerozhodol, a to aj napriek tomu, že v prejednávanej veci ako súd druhej inštancie už v minulosti dvakrát rozhodoval a opakovane vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ zdôraznil opätovný vznik prietáhov v odvolacom konaní, keďže tieto namietal aj v roku 2017 sťažnosťami adresovanými podpredsedovi krajského súdu. Vzhľadom na opakované odvolacie konanie pred krajským súdom, ako aj svoj vek vyjadril presvedčenie o potrebe osobitnej rýchlosti pre rozhodnutie v napadnutom konaní. Na podklade uvedeného odôvodnil zásah do svojich namietaných práv, ako aj nároky uplatnené v petite ústavnej sťažnosti.

III.

Vyjadrenie krajského súdu

4. Predseda krajského súdu odkázal na svoje predchádzajúce stanovisko (vyžiadané ústavným súdom v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti, pozn.), podľa ktorého bola prejednávaná vec krajskému súdu na rozhodnutie o podaných odvolaniach doručená 26. augusta 2022, opatrením predsedu krajského súdu zo 16. septembra 2022 sa bez zmeny spisovej značky previedla a zapísala do senátu „13Co“ a 5. októbra 2022 predložila zákonnej sudkyňi, ktorá bola od 1. septembra 2023 dočasne pridelená na výkon funkcie sudkyne na Najvyšší súd Slovenskej republiky, a preto 20. septembra 2023 riadiaca predsedníčka senátu určila novú sudkyňu spravodajkyňu. Termín verejného vyhlásenia rozhodnutia bol určený 16. februára 2024 na 28. február 2024, na ktorom krajský súd rozsudkom sp. zn. 12Co/68/2022 napadnutý rozsudok okresného súdu sp. zn. 16Co/91/2010 z 25. mája 2022 potvrdil. Predseda krajského súdu síce pripustil ojedinelý prietah od 5. októbra 2022 do 20. septembra 2023, zároveň poukázal na právnu a skutkovú náročnosť prejednávanej veci spôsobenú aj rozsahom súdneho spisu (viac ako 940 strán, pozn.), čím akcentoval neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti.

5. Reflektujúc odkaz krajského súdu na svoje predošlé stanovisko, ku ktorému sa v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti vyjadril sťažovateľ, implikuje po materiálnej stránke dodržanie princípu kontradiktórnosti konania (III. ÚS 392/2018, č. 85/2018 ZNaU), pretože ponechanie priestoru na opozitné vyjadrenie je naliehavé najmä vtedy, ak súd na podklade argumentácie podanej stranou konania indikuje možnosť zmeniť rozhodnutie v neprospech protistrany (I. ÚS 258/2021, č. 44/2021 ZNaU), čo ale nie je prípadom sťažovateľa, a preto ústavný súd na zaslanie repliky sťažovateľa nevyzýval.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov konania a predloženého súdneho spisu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

7. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny (to platí, aj pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru – m. m. I. ÚS 304/2021, I. ÚS 444/2021, pozn.) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom znamenajúcim nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020).

8. Pri posudzovaní otázky, či v okolnostiach konkrétneho súdneho konania došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade s doterajšou judikatúrou [m. m. III. ÚS 241/2017, I. ÚS 17/2022, rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Frydlender v. Francúzsko z 27. 6. 2000, sťažnosť č. 30979/96 a vo veci Záborský a Šmáriková v. Slovensko zo 16. 12. 2003, sťažnosť č. 58172/00] zohľadňuje (1) právnu a faktickú zložitosť veci, o ktorej všeobecný súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu, a prihliada sa pritom aj na význam konania pre sťažovateľa.

9. Z hľadiska povahy veci ústavný súd rezultuje, že napadnuté konanie nie je právne ani skutkovo zložitá, pretože už samotné rozhodovanie vo veci uplatnenia nárokov na náhradu škodu a nemajetkovej ujmy v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ako aj postupu v prípade sťažovateľa podľa predchádzajúcej právnej úpravy, t. j. podľa zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom v znení neskorších predpisov) tvorí štandardnú a pomerne početnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov (I. ÚS 343/2021, I. ÚS 371/2022), čo sa primerane vzťahuje aj na rozhodovanie o podanom odvolaní proti prvostupňovým rozhodnutiam. V správaní sťažovateľa neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by negatívne vplývali na dĺžku napadnutého konania.

10. Pokiaľ ide o postup krajského súdu v napadnutom konaní, bez potreby podrobných analýz je pre ústavný súd podstatné, že po predložení súdneho spisu na rozhodnutie o podaných opravných prostriedkoch (26. augusta 2022, pozn.) zostal krajský súd absolútne nečinný (s výnimkou

procesných úkonov spojených s pridelením súdneho spisu zákonným sudcom – bližšie bod 4 tohto nálezu, pozn.), termín verejného vyhlásenia rozsudku (28. februára 2024, pozn.) nariadil až 16. februára 2024, t. j. po doručení výzvy na vyjadrenie sa k podanej ústavnej sťažnosti a v napadnutom konaní rozhodol rozsudkom č. k. 12Co/68/2022-947 z 28. februára 2024 (právoplatný 12. marca 2024, pozn.) tak, že napadnutý rozsudok okresného súdu vo výrokoch I až IV potvrdil, vo výroku V zmenil a žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Zhodnotením postupu krajského súdu v odvolacom konaní tak ústavný súd konštatuje, že v okolnostiach prejednáwanej veci s prihliadnutím aj na celkovú dĺžku konania na okresnom súde (trvajúceho od roku 2010, pozn.) a opakované konanie krajského súdu o podaných opravných prostriedkoch nemožno konanie pred krajským súdom v trvaní viac ako jedného roka a šiestich mesiacov (ku dňu vydania rozhodnutia, pozn.) považovať za ústavne akceptovateľnú dobu (m. m. I. ÚS 66/2020, IV. ÚS 44/2020), čím došlo k zásahu do sťažovateľom namietaných práv.

11. Ústavný súd v tomto kontexte zdôrazňuje, že konanie súdu druhej inštancie je v rámci civilného sporového procesu koncipované spôsobom, keď odvolací súd môže a nemusí vo veci nariadiť odvolacie pojednávanie, čím zákonodarca sledoval práve rýchlosť, efektívnosť a hospodárnosť odvolacieho konania, a teda ak odvolací senát rozhoduje o odvolaní bez nariadenia pojednávania, nemožno iba z tohto dôvodu časový úsek v danej situácii od podania odvolania (keď začína odvolacie konanie), resp. od dôjdenia spisu odvolaciemu súdu (keď začína konanie na odvolacom súde) do konečného rozhodnutia súdu druhej inštancie označiť ako „nečinnosť“ (m. m. I. ÚS 35/2021, I. ÚS 64/2022, I. 609/2022). Túto okolnosť však ani po zohľadnení potreby primeraného času na naštudovanie veci zákonným sudcom nebolo možné chápať ako aspekt ospravedlňujúci dĺžku napadnutého konania, a to práve vzhľadom na absenciu právnej a skutkovej zložitosti, ako aj takmer absolútnu nečinnosť krajského súdu v trvaní viac ako jeden a pol roka, po ktorej uplynulí bol až krajský súd „schopný“ rozhodnúť, a to už v poradí o treťom odvolaní.

12. V konklúzii uvedeného ústavný súd uzatvára, že napadnuté konanie vykazuje zbytočné prietahy, ktorými došlo k porušeniu namietaných práv sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

V.

Príkaz konať a priznanie primeraného finančného zadost'učinenia

13. Keďže sťažovateľ do prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie upravil svoj sťažnostný návrh tak, že nežiada, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu konať bez zbytočných prietahov, ústavný súd sa pre svoju viazanosť petitom ústavnej sťažnosti (§ 45 zákona o ústavnom súde) takýmto návrhom už nemohol zaoberať.

14. Sťažovateľ sa domáha, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadost'učinenie v sume 13 000 eur. Vzhľadom na sťažnostnú argumentáciu smerujúcu len ku konaniu krajského súdu o poslednom, v poradí treťom odvolaní proti rozsudku okresného súdu, konštatovanú nečinnosť a medzičasom vydané rozhodnutie krajského súdu, berúc do úvahy všetky okolnosti prípadu, majúce na pamäti, že cieľom priznania finančného zadost'učinenia je zmiernenie ujmy pociťovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, nie získanie iného majetkového prospechu, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 3 ústavy

priznal sťažovateľovi finančné zadost'učinenie v sume 1 000 eur a vo zvyšnej časti návrhu nevyhovel (body 2 a 4 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

15. Ústavný súd sťažovateľovi podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde priznal náhradu trov právneho zastúpenia (bod 3 výroku tohto nálezu) za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2023 (prevzatie, príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) v sume dvakrát po 208,67 eur a režijný paušál v sume dvakrát po 12,52 eur, t. j. spolu 442,38 eur [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“)]. Priznanú odmenu podľa § 18 ods. 3 vyhlášky zvýšil o 20 % daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), t. j. o sumu 88,48 eur, pretože aj keď právny zástupca sťažovateľa sám nepreukázal skutočnosť, že je platiteľom tejto nepriamej dane, ústavný súd vlastnou činnosťou a vo verejnosti dostupnom zozname daňových subjektov registrovaných pre DPH, vedenom finančnou správou Slovenskej republiky, zistil, že právny zástupca sťažovateľa je platiteľom DPH.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 23. mája 2024

Miloš Maďar
predseda senátu